

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 130/03-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 2. júla 2003 predbežne prerokoval sťažnosť M. Č., K., zastúpenej advokátkou JUDr. I. R., K., vo veci porušenia základných práv a slobôd garantovaných v čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a v čl. 5 a čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 377/01 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. Č. o d m i e t a ako oneskorene podanú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. júna 2002 doručená sťažnosť M. Č., K. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátkou JUDr. I. R., K., ktorou namietala porušenie svojich základných práv a slobôd garantovaných v čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a v čl. 5 a čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) postupom Okresného súdu Košice I (ďalej aj „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 377/01.

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti uviedla, že :

„Dňa 20. 2 2001 o 17.15 hod. v Košiciach na Adlerovej ul. č. 4 v Domove pre osamelých rodičov neoprávnene vnikol do môjho bytu môj manžel M. Č., býv. v K., a to tak, že po tom, ako som otvorila dvere bytu, ma dverami odsotil a vnikol do bytu, kde mi vulgárne nadával, pričom z bytu odišiel až na viaceré výzvy. Pred dverami bytu mi začal opätovne nadávať a kopať do dverí, čím mi spôsobil škodu vo výške 918,- Sk.

Z vyššie uvedeného dôvodu som podala trestné oznámenie na M. Č. pre trestný čin porušovania domovej slobody podľa § 238 Tr. zákona.

Oznámením zo dňa 5. 4. 2001 mi Obvodné oddelenie PZ Košice - Dargovských hrdinov sp. zn. OR: ČTS-62/DH-2001 oznámilo, že tento spis odstupujú na Okresný úrad vyšetrovania PZ Košice I s návrhom na začatie trestného stíhania a vznesenia obvinenia.

Okresný prokurátor Okresnej prokuratúry Košice I podal v podateľni odporcu obžalobu sp. zn. 2 Pv 454/01 zo dňa 27. 6. 2001 na obvineného M. Č. pre trestný čin porušovania domovej slobody podľa § 238 Trestného zákona.

Odporca uznesením sp. zn. 2 T 377/01 zo dňa 20. 11. 2001 rozhodol, že podľa § 223 ods. 1, § 163a ods. 1 Tr. por. z dôvodov podľa § 11 ods. 1 písm. b) Tr. por. zastavil trestné stíhanie proti obžalovanému M. Č. pre skutok právne posudzovaný ako trestný čin porušovania domovej slobody podľa § 238 ods. 1 Tr. zák.

Svoje rozhodnutie odporca odôvodnil tým, že po tom, ako Okresný prokurátor Košice I podal obžalobu na M. Č., som písomným podaním odvolala svoj súhlas s trestným stíhaním manžela.

Proti uvedenému uzneseniu som podala sťažnosť dňa 7. 1. 2002.

Krajský súd v Košiciach uznesením sp. zn. 4 To 57/02 zo dňa 27. 2. 2002 podľa § 148 ods. 1 písm. b) Tr. por. zamietol moju sťažnosť. (...)

Sťažovateľka sa domnieva, že činnosťou odporcu (...), došlo do zásahu do jej práva na osobnú bezpečnosť (podľa článku 5 vety prvej Dohovoru), do jej práva na nedotknuteľnosť súkromia (článok 16 ústavy) a zásahu do jej súkromného života (článok 19 ústavy). (...)

V prípade sťažovateľky odporca nepostupoval tak, aby chránil jej právo na osobnú bezpečnosť. Garantom tohto práva je štát, ktorý má vytvárať podmienky a ktorý má právne prostriedky na to, aby osobná bezpečnosť každého bola zaručená a chránená a v prípade,

že dôjde k zásahu do tohto práva, aby sa bezodkladne zabránilo ďalšiemu takémuto zasahovaniu a aby sa dôsledky porušenia tohto práva napravili.

V prípade sťažovateľky odporca nepostupoval tak, aby chránil jej právo na osobnú bezpečnosť. Trestné konanie vedené proti M. Č. bolo totiž vedené na základe dôvodného podozrenia, že obvinený zasahoval spôsobom kvalifikovaným ako trestné činy do môjho práva na bezpečnosť.

M. Č. sa už v minulosti dopustil násilných trestných činov smerujúcich voči mojej osobe, pričom tieto konania boli vždy zastavené pre odopretie môjho súhlasu s trestným stíhaním. Takýto môj postup bol zakaždým spôsobený tým, že obvinený na mňa vyvíjal nátlak a to aj fyzickým napádaním, aby som súhlas nedala, prípadne ho vzala späť. Ani v týchto prípadoch, ani v konaní vedenom u odporcu orgány činné v trestnom konaní nikdy neskúmali, či nedanie alebo vzatie späť súhlasu s trestným stíhaním obvineného bolo slobodným úkonom a či som neurobila takýto úkon v tiesni. Vyplýva z toho, že ochrana môjho súkromia a práva na osobnú bezpečnosť bola nedostatočná, pretože ma nechránili pred útokmi môjho manžela, aj keď bolo zrejmé, že sa ich dopúšťa opakovane.

Podľa môjho názoru, právo na osobnú bezpečnosť a nezasahovanie do súkromia je štátom garantované nielen v tom zmysle, že štát nemá do týchto práv zasahovať, ale aj tak, že štát poskytne obetiam takýchto útokov efektívnu ochranu.

Porušenie týchto práv je neoddeliteľne späté s porušením práv zakotvených v článku 6 Dohovoru a článku 46 a 48 Ústavy SR.

Odporca nepostupoval správne, ak trestné konanie voči obvinenému M. Č. zastavil, aj keď som na pojednávaní v tejto veci trvala na trestnom stíhaní a svoj súhlas s trestným stíhaním som odvolala pod nátlakom obvineného. Tieto námietky odporca nebral do úvahy.“

Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd po prijatí jej veci na ďalšie konanie vydal tento nález:

„Právo sťažovateľky vo veci porušenia jej práva na osobnú bezpečnosť zakotveného v článku 5 Dohovoru, práva na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 Dohovoru, práva na nedotknuteľnosť súkromia podľa článku 16 ods. 1 Ústavy SR, práva na ochranu pred zásahmi do súkromia sťažovateľky podľa článku 19 ods. 2 Ústavy SR, práva na nezávislom

a nestrannom súde podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR a práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa článku 48 ods. 2 vety prvej Ústavy SR bolo postupom Okresného súdu Košice I vo veci sp. zn. 2 T 377/01 porušené.

Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľke finančné zadosťučinenie vo výške 200.000,- Sk.

Odporca je povinný nahradiť sťažovateľke všetky trovy tohto konania.“

II.

Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal (...).

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie ústavný súd nemá

právosmoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Sťažovateľka namietala porušenie svojich základných práv a slobôd postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 377/01. Uvedené konanie okresného súdu bolo skončené uznesením Okresného súdu Košice I z 20. novembra 2001 sp. zn. 2 T 377/01 v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach z 27. februára 2002 č. k. 4 To 57/02-48, ktoré nadobudlo právoplatnosť 27. februára 2002. Predmetné uznesenie Krajského súdu v Košiciach bolo podľa zistenia ústavného súdu doručené advokátke sťažovateľky 26. marca 2002 a sťažovateľka si toto uznesenie osobne prevzala na Krajskom súde v Košiciach 3. apríla 2002.

Podľa ustanovenia § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde jednou z podmienok prijatia sťažnosti na konanie pred ústavným súdom podľa čl. 127 ústavy je podanie sťažnosti v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, ktorým malo byť spôsobené namietané porušenie základného práva. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Predmetná sťažnosť z 25. júna 2002 bola ústavnému súdu doručená 28. júna 2002, teda po uplynutí dvojmesačnej lehoty ustanovenej zákonom pre tento druh konania pred ústavným súdom.

Z vyššie uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. júla 2003